

СПОРАЗУМ

О ПОСТУПАЊУ И САРАДЊИ УСТАНОВА, ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА У СИТУАЦИЈАМА НАСИЉА У ПОРОДИЦИ И ДРУГИМ СЛУЧАЈЕВИМА НАСИЉА ПРЕМА ДЕЦИ

I

УВОД

Насиље у породици се испољава кроз различите облике физичког и емоционалног злостављања, занемаривање, сексуалну злоупотребу, економску експлоатацију и трговину људима.

Акти насиља су усмерени на успостављање односа моћи и контроле над жртвом. Насиље угрожава основна људска права: право на живот, слободу, безбедност, лични интегритет и достојанство.

Насилничко понашање није приватна ствар насилника, жртве и породице. Држава гарантује сваком човеку заштиту од насиља у породици. Супротстављање насиљу је јавни интерес. Насиље је кривично дело санкционисано позитивним законским прописима.

Насиље највише трпе најрањивије друштвене групе, деца, жене, старије особе и особе са инвалидитетом.

Деца трпе насиље од блиских одраслих родитеља/старатеља/сродника у односу који укључује одговорност, поверење и моћ.

Насиље према женама укључује родни контекст и неравнотежу моћи. Насиље према старијим и болесним људима представља злоупотребу поверења и моћи најближих сродника.

Породичним насиљем као сложенем друштвеном појавом се у локалној заједници бави више актера из сфера правосудних и безбедносних структура, локалних власти, социјалне заштите, здравства, образовања и грађанског друштва.

У Крагујевцу је 2008.г. у циљу развијања координисаног модела поступања институција у превенцији, спречавању насиља у породици, заштити жртава,

потписан Протокол о међусекторској сарадњи у процесу заштите жртава насиља у породици.

Протоколом је дефинисана координација рада партнерских организација у свим фазама заштите особа које трпе насиље у породици, а посебно заштита деце од злостављања и занемаривања.

За протеклих пет година најзначајнији резултати су постигнути на плану:

- Повећања броја откривених случајева насиља према деци, женама и старијим особама;
- Повећања осетљивости професионалаца који раде са породицама на појаву насиља у породици, супротстављања предрасудама, толеранцији, нормализацији;
- Унапређења стручних компетенција професионалаца;
- Доступности служби током 24 сата за ургентно збрињавање особа животно угрожених насиљем у породици;
- Ширења мреже услуга у заједници: психо-социјална подршка жртвама, правно заступање, прихватилишта за децу и младе и прихватилишта за жртве насиља, ургентно хранитељство, социјална рехабилитација жртава/материјална подршка/радно ангажовање...
- Информисања и едуковања јавности.

Анализом примене Протокола утврђене су тешкоће како унутар појединих партнерских организација тако и у њиховој комуникацији и сарадњи.

Организације и институције потписнице измењеног и допуњеног текста Споразума ће се фокусирати на:

- Што конкретније дефинисање канала комуникације, брзу, економичну и сигурну комуникацију;
- Што јасније разграничење улога и одговорности између организација и институција потписница;
- Доношење и спровођење програма континуираног информисања и едуковања стручњака у свим партнерским организацијама;
- Доградњу интерних процедура поступања у неким организацијама у складу са гранским/посебним протоколима;
- Унапређење и стандардизацију вођења евиденције и документације о насиљу;
- Планске специјализације стручњака за високо сложене врсте услуга, дечији психијатри, третмани деце и жена који су претрпели сексуално насиље, припрема за учешће у судским поступцима;

- Дефинисање канала комуникације са тужилашством у складу са Посебним протоколом за област правосудних органа;
- Укључивање у мрежу потписница-нових институција и организација;
- Заштиту података о личности/приватности корисника Споразума;
- Формирање јединствене базе података;
- Реализацију програма едукативних кампања у заједници, израда и штампање едукативног материјала, наступи у медијима, трибине и др;
- Имплементацију модела мониторинга и евалуације Споразума;
- Обезбеђивање материјалних средстава у заједници за спровођење Споразума, економско оснаживање и социјалну реинтеграцију особа које су претрпеле насиље у породици;

Организације и институције потписнице Споразума ће појединачно у оквиру својих стварних надлежности и удружено лобирати за унапређење укупног друштвеног контекста за превенцију насиља у породици.

II

ПАРТНЕРСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Споразум о поступању и сарадњи установа, органа и организација на подручју града Крагујевца у ситуацијама насиља у породици и другим случајевима насиља према деци потписују: Град Крагујевац, Основно јавно тужилаштво, Полицијска управа Крагујевац, Дом здравља Крагујевац, Завод за хитну медицинску помоћ Крагујевац, Клинички центар Крагујевац, Школска управа Крагујевац у име предшколских установа основних и средњих школа, Регионални центар за породични смештај и усвојење, Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“, Геронтолошки центар Крагујевац, Основна Адвокатска комора Крагујевац, Филијала Националне службе за запошљавање Крагујевац, НВО „Оаза сигурности“, НВО „Алтернативни круг,“ и Центар за социјални рад „Солидарност“ у Крагујевцу.

Центар за социјални рад, обзиром на своју стварну надлежност за поступање у ситуацијама насиља у породици, прихвата координативну улогу у реализацији и евалуацији споразумом дефинисаних облика сарадње.

III

СВРХА И ЦИЉЕВИ РАЗВИЈАЊА СПОРАЗУМА:

Сврха Споразума:

Допринос превенцији/спречавању насиља у породици кроз ефикасан, координиран модел поступања институција у ситуацијама насиља у породици.

Општи циљ:

Унапређење заштите особа које трпе насиље у породици /или су преживеле насиље.

Специфични циљеви:

- Дефинисање/доградња интерних процедура поступања у ситуацијама насиља у породици у свим организацијама потписницима Споразума;
- Реализација програма информисања/едуковања запослених (основни, виши ниво специјализације) у складу са посебним Протоколима;
- Успостављање/доградња система интерног евидентирања/документовања насиља;
- Повећање броја откривених случајева насиља у породици;
- Осигурање безбедности детета које је жртва злостављања и занемаривања;
- Осигурање безбедности жене (друге одрасле особе) која трпи насиље;
- Ефикасно здравствено збрињавање жртава/документовање повреда;
- Унапређење процене ризика по здравље и живот особа које трпе насиље/опасности од понављања насиља;
- Повећање броја процесуираних и законски санкционисаних починиоца насиља у породици;
- Социјална рехабилитација особа које су претрпеле насиље у породици;
- Спровођење програма психо-социјалног третмана насилника;
- Формирање јединствене базе података о насиљу у породици у заједници;
- Осигурање безбедности укључених професионалаца;
- Превенција неповољних последица по здравље и функционисање професионалаца, синдром сагоревања, секундарне трауматизације, контратрансфера;

ЗАКОНСКИ ОКВИР ЗА ДОНОШЕЊЕ СПОРАЗУМА

1. Устав РС (Службени гласник РС број 98/2006);
2. Кривични законик Републике Србије (Службени гласник Р. Србије бр. 86/2005, 88/2005, испр. 107/2005, 72/2005, 111/2009 и 121/2009);
3. Закон о кривичном поступку (Службени гласник Републике Србије бр.58/04,85/05,115/05, и др.закон 49/07,20/09-др.закон 72/02009);
4. Закон о ратификацији конвенције УН о правима детета (Службени лист СФРЈ 15/90 и Сл.лист СРЈ-Међународни уговори 4/96 и 2/97);
5. Породични закон (Службени гласник Републике Србије бр.18/2005);
6. Закон о равноправности полова (Службени гласник Републике Србије бр.104/2009);
7. Закон о забрани дискриминације (Службени гласник Републике Србије бр.22/2009);
8. Закон о јавном реду и миру (Службени гласник Републике Србије бр.51/92, 67/93, 48/94, 101/2005 85/2005) ;
9. Закон о прекршајима (Службени гласник Републике Србије бр.101/2005, 116/2008 и 111/2009);
10. Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично правној заштити малолетних лица, (Службени гласник Републике Србије бр.85/2005);
11. Закон о програму заштите учесника у кривичном поступку (Службени гласник Републике Србије бр.85/2005);
12. Закон о извршењу кривичних санкција, (Службени гласник Републике Србије бр. 85/2005, 72/2009 и 31/2011);
13. Закон о полицији, (Службени гласник Републике Србије бр.101/2005, 63/2009-одлука УС и 92/2011);
14. Закон о тужилаштву (Службени гласник Републике Србије бр.116/2008 и 104/2009);
15. Закон о социјалној заштити (Службени гласник Републике Србије бр.24/2011);
16. Закон о заштити података о личности (Службени гласник Републике Србије бр. 97/2008, 104/2009, 68/2011- одлука УС и 107/2012);
17. Национална стратегија за побољшање положаја жена и унапређење родне равноправности, (Службени гласник Републике Србије бр. 15/2009);
18. Национална стратегија за спречавање и сузбијање насиља над женама у породици и партнерским односима (Службени гласник Републике Србије бр.27/2011);
19. Национална стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља (Службени гласник Републике Србије бр.122/2008);
20. Општи протокол о поступању и сарадњи установа, органа и организација у ситуацијама насиља над женама у породици и у партнерским односима;
21. Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања;
22. Посебан протокол за поступање центара за социјални рад–органа старатељства у случајевима насиља у породици и женама у партнерским односима;

23. Посебан протокол Министарства унутрашњих послова опоступању полицијских службеника у случајевима насиља над женама у породици и партнерским односима;
24. Посебан протокол Министарства здравља Републике Србије за заштиту и поступање са женама које су изложене насиљу;
25. Посебан протокол за поступање правосудних органа у заштити малолетних лица од злостављања и занемаривања;
26. Посебни протокол о поступању полицијских службеника у заштити малолетних лица од злостављања и занемаривања;
27. Посебни протокол за заштиту деце у установама социјалне заштите од злостављања и занемаривања;
28. Посебан протокол система здравствене заштите за заштиту деце од злостављања и занемаривања;
29. Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно васпитним установама;

V

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ПОСТУПАЊА ПАРТНЕРСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

- Безбедност/сигурност жртве је приоритетан циљ у свим интервенцијама;
- За насилно понашање одговоран је искључиво насилник;
- Примарни задатак је заустављање насиља и здравствено збрињавање жртве;
- Поштовање потреба, права, емоција и одлука жртве;
- Хитност у поступању уз избор најцелисходнијих процедура;
- Препознавање и супротстављање предрасудама у третману жртви и насилника- посебно у односу на полне, етничке, верске разлике, различите сексуалне оријентације, ментална и физичка обележја и др.
- Преузимање одговорности партнерских организација за поступање у оквиру својих улога, надлежности и мисија;
- Подизање стручних компетенција кроз планске едукације и афирмацију примера добре праксе.

VI

КОРИСНИЦИ СПОРАЗУМА

- Деца која живе у породици (биолошкој/хранитељској/усвојитељској) привремено или трајно бораве у институцијама а изложена су:
 - Физичком злостављању, сексуалној злоупотреби, емоционалној злоупотреби, занемаривању и немарном поступању;
 - Деца изложена насиљу између родитеља и других одраслих чланова породице;

У тексту овог Споразума користиће се термин **деца која трпе насиље и занемаривање у породици**.

- Одрасле особе оба пола које трпе:
 - Физичко насиље/сексуално насиље/психолошко насиље/ економску експлоатацију;

Фокус је на:

- женама које су жртве родно условљеног насиља;
- особама са инвалидитетом обзиром на капацитете за самозаштиту;

У даљем тексту користиће се термин **жена која трпи насиље у породици или у партнерском односу, особа са инвалидитетом или друга одрасла особа која трпи насиље у породици**

- Старије особе оба пола које живе у породицама или установама социјалне заштите а трпе:
 - Физичко насиље/сексуално насиље/психолошко насиље/ економску експлоатацију.

У даљем тексту ће се користити термин **старија особа која трпи насиље у породици**.

КООРДИНАЦИЈА РАДА ПОТПИСНИКА СПОРАЗУМА У ПОСТУПЦИМА ОТКРИВАЊА И ПРИЈАВЉИВАЊА СУМЊИ НА ЗАНЕМАРИВАЊЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ ДЕЦЕ И НАСИЉА ПРЕМА ДРУГИМ ЧЛАНОВИМА ПОРОДИЦЕ

1.1. Стручњаци Центра за социјални рад су дужни да у службеним контактима са децом и породицама у поступцима остваривања права и услуга из социјалне и породично-правне заштите раде на препознавању/откривању могућих ситуација насиља у породици на тај начин што ће:

- Постављати питања за проверу постојања занемаривања, злостављања насиља у контакту са члановима породице;
- Пратити невербалну комуникацију између чланова породице/емотивну експресију;
- Препознати потребу за организовањем одвојених разговора са дететом или другом особом за коју постоји индиција да трпи насиље;
- Испољавати прихватање, поверење и оснаживати особу да се повери;
- Информисати о правима и услугама у заједници;
- Поштовати приватност, право на избор и одлуку, информисати о ограничењу поверљивости.

1.2. Стручни радник Центра ће пријавити сумњу/сазнање на постојање занемаривања/злостављања деце, насиља према женама и другим одраслим особама пријемном раднику Центра у форми извештаја.

Стручни радник Центра ће сумњу/сазнање да је извршено кривично дело—насиље у породици пријавити ПУ Крагујевац/Основном јавном тужилаштву.

1.3. Пријаве сумњи/сазнања на постојање занемаривања и злостављања деце подnose се Центру за социјални рад „Солидарност“ и Полицијској управи Крагујевац.

Пријаве сумњи/сазнања о извршеним кривичним делима на штету деце која се гоне по службеној дужности (Кривични законик РС) подnose се Основном јавном тужилаштву или Полицијској управи Крагујевац.

1.4. Пријаве сумњи на насиље у породици према женама, другим одраслим и старијим особама подnose се: Центру за социјални рад, Полицијској управи Крагујевац или Основном јавном тужилаштву, као кривично дело које се гони по службеној дужности сходно члану 194 Кривичног законика РС .

1.5. Пријаве Центру за социјални рад се подnose у Пријемној канцеларији радним даном (од понедељка до петка) од 7 до 15 часова, и то:

- писаним поднеском;
- усмено о чему се сачињава службена белешка;
- телефоном на број:332-627 локал 102о чему се сачињава службена белешка;
- на е- маил адресу : kragujevac.csr@minrzs.gov.rs;

Грађанин подносилац пријаве, уколико то захтева, може остати анониман.

1.6.Здравствене установе, школе, обданишта, невладине организације и др. организације и органи подносе пријаве за заменаривање /злостављање деце Центру за социјални рад у писаној форми.

Писане пријаве наведених институција и организација садржаваће све релевантне податке и процене којима располажу а тичу се детета, друге жртве, породице или насилника.

Школе и здравствене установе ће доставити извештај о активностима које су евентуално предузимале у оквиру своје надлежности а тичу се конкретног детета.

1.7.Све организације потписнице Споразума су дужне , сходно својој стварној надлежности , да документују све информације и сва сазнања о конкретној ситуацији насиља а посебно идентитет особе према којој је извршено насиље , других особа које су индиректно изложене насиљу , идентитет особе која је извршила насиље , детаљан опис догађаја и историја насиља , детаљан опис последица насиља и друга релевантна сазнања .

1.8.Жене које трпе насиље у породици се могу, у ситуацији када сматрају да су им акутно угрожени здравље и живот, осим полицији и Центру за социјални рад јавити Прихватилишту за жртве породичног насиља на телефон: 302-866 сваког дана у времену од 0 до 24 часа.

Прихватилиште ће обавестити Центар у року 24 сата о извршеном пријему, односно у року од 2 до 3 дана у време викенда и празника.

1.9.Пријаве сумњи на насиље у породици подносе се Полицијској управи Крагујевац сваким даном, током 24 часа на телефон: 378-035, писаним поднеском, усмено на записник.

1.10.Полицијска управа Крагујевац ће о примљеним пријавама сумњи на занемаривање и злостављање деце и другим случајевима насиља према деци, обавестити Центар у писаној форми у року од 24 часа, како би се планирале даље заједничке активности.

Писана пријава ће садржати: идентитет детета, податке о родитељима, податке о особи која је извршила насиље, опис догађаја, врсту повреда да ли је и када пријава прослеђена тужилаштву, да ли је евентуално тужилаштво одредило против насилника меру задржавања или му је одређен притвор.

1.11.Полицијска управа ће примљену пријаву за насиље према жени/другој одраслој особи у складу са својим гранским Протоколом доставити Центру за социјални рад.

Писана пријава ће садржати: податке о идентитету особе или особа које су изложене насиљу, податке да ли у породици има мал.деце и да ли су она била директно или индиректно изложена насиљу, податке о насилној особи, да ли је раније било пријава и шта је предузимано по њима, опис догађаја, опис повреда,

да ли је и када пријава прослеђена тужилаштву, да ли је евентуално тужилаштво одредило меру задржавања или је одређен притвор.

1.12. О пријавама сумњи на насиље примљеним ван радног времена Центра, Полицијска управа Крагујевац ће у ситуацијама високог ризика по безбедност детета/жене или друге особе обавестити дежурног радника Центра, како би се извршила процена потребе за предузимањем мера неодложне интервенције.

1.13. Стручњаци Центра за социјални рад ће у ситуацијама збрињавања деце, жена и других одраслих и старијих лица која се затекну на територији Крагујевца а претрпели су насиље или својим поступањем угрожавају личну безбедност, предузети мере да у контакту са стручњацима месно надлежног Центра обезбеди преузимање ових лица или договори њихов привремени смештај на територији Крагујевца .

1.14. Полицијска Управа Крагујевац и Центар за социјални рад ће у ситуацијама насиља у породици које укључују висок ризик по безбедност детета/жене или друге одрасле особе организовати хитан консултативан састанак и сачинити безбедносни план. У изради плана активно партиципира дете/ненасилни родитељ/старатељ жена или друга одрасла особа која је трпела насиље. Консултативан састанак заказује институција која је прва добила сазнања о насиљу.

Полицијска Управа или Центар могу иницирати да се у наведене активности укључи Основно јавно тужилаштво.

1.15. Полицијска управа Крагујевац ће на писани захтев Центра за социјални рад, пружити помоћ стручним радницима Центра ради извршења извршног акта Привременог закључка о обезбеђењу смештаја у поступку измештања мал.детета које је изложено грубом занемаривању и злостављању.

1.16. Полицијска Управа Крагујевац ће на писани захтев Центра за социјални рад, пружити помоћ ради утврђивања идентитета детета затеченог у скитњи, просјачењу, вршењу прекршаја и кривичних дела и идентитета његових родитеља, старатеља, сродника и др.

1.17. Полицијска Управа Крагујевац ће на писани захтев Центра за социјални рад, пружити асистенцију на терену дежурном тиму Центра, када на основу расположивих информација, постоје основи сумње да је извршено кривично дело које се гони по службеној дужности.

1.18. Полицијска управа Крагујевац и Завод за хитну медицинску помоћ ће када то околности случаја налажу, организовати заједничке интервенције ради што ефикаснијег збрињавања жртви и прикупљања доказа за процесуирање насилника.

VIII

КООРДИНАЦИЈА РАДА НА ПРОЦЕНИ РИЗИКА, СТАЊА И ПОТРЕБА ДЕТЕТА ИЛИ ДРУГЕ ЖРТВЕ НАСИЉА

2.1. Стручни радник у Пријемној канцеларији Центра за социјални рад ће у току једног радног дана извршити пријемну/тријажну процену примљене пријаве.

Организација/институција која је поднела пријаву ће у телефонском контакту, на тражење пријемног радника Центра, дати допунска појашњења која се тичу детета и породице.

Случај у Центру ће бити отворен ако се пријава процени као основана а расположиви подаци указују на могућност постојања ситуације занемаривања и злостављања детета или насиља у породици према жени или другој одраслој или старијој особи.

2.2 Стручни радник Центра-вођа случаја ће у року од 7 радних дана спровести поступак почетне процене.

Почетна процена обухватиће процену ризика, стања и потреба детета или друге жртве насиља.

Дом здравља Крагујевац, Завод за хитну медицинску помоћ, Клинички центар, обданишта, школе, Полицијска управа Крагујевац ће на образложено тражење вођа, доставити податке о детету, другој жртви, породици, насилнику, које поседују у својој службеној евиденцији.

Наведени подаци биће достављени најкасније у року од 48 часова на факс Центра за социјални рад 332-627 или хитном поштом.

2.3. Стручњак Центра-вођа случаја ће у року од 10 дана обавестити писаним путем подносиоца пријаве о предузетим мерама водећи рачуна о приватности и поверљивости података.

2.4. Дом здравља Крагујевац ће у својим амбулантама и диспансерима, обезбедити хитан преглед деце, жена и других одраслих особа који трпе насиље у породици.

Особе које трпе насиље у породици су укључене у групу пацијената која има приоритет у пријему и здравственом збрињавању.

У свим објектима Дома здравља, заступник детета (старатељ) ће моћи анонимно да испуни прописани тријажни лист и тиме обезбеди хитан пријем.

Жена, друга одрасла или старија особа која трпи насиље ће моћи анонимно да испуни тријажни лист и тиме обезбеди хитан пријем.

Дете или друга одрасла или старија особа која трпи насиље у породици која се, због посебних околности случаја у Дом здравља јавља у пратњи стручњака Центра, биће ургентно примљена.

2.5. Дете, жена, друга одрасла или старарија особа која трпи насиље у породици ће бити примљена на лекарски преглед и када код себе тренутно нема личну документацију-личну карту и здравствену књижицу.

Жена, друга одрасла или старија особа која трпи насиље се по свом избору из разлога поверљивости и заштите приватности, може јавити ради прегледа у Амбуланту бр.1 без обзира у којој амбуланти има здравствени картон.

У овом случају о извршеном прегледу ће бити састављен детаљни извештај лекара у дупликату и накнадно прослеђен амбуланти у којој особа има здравствени картон.

2.6. Ординирајући лекар ће у здравствени картон унети детаљан опис повреда, како би он могао бити касније коришћен за сачињавање извештаја.

Дете, жена и друга одрасла или старија особа која трпи насиље ће по процени педијатра/ординирајућег лекара бити упућена на специјалистичке прегледе. Упутом ће се тражити хитан пријем.

2.7. Медицинско збрињавање особа које трпе насиље се обавља у објектима Дома здравља сваким радним даном и суботом од 07 до 20 часова, а недељом и празником од 07-20 часова на дежурним пунктовима.

2.8. Медицинско збрињавање особа која трпе насиље у породици ће се обављати у Заводу за хитну медицинску помоћ, радним данима-ноћу од 20 часова до 07 сати ујутру, суботом и недељом од 00-24 часа.

2.9. Клинички центар Крагујевац ће у свом Ургентном центру и свим клиникама обезбедити хитно збрињавање особа које су биле изложене насиљу у породици, када се директно јављају или долазе по упутима других здравствених установа.

Када особе долазе у пратњи полицијских службеника и стручних радника Центра за социјални рад осигураће им се приоритетан пријем.

2.10. Центар за породични смештај и усвојење Крагујевац ће обезбедити и уредно ажурирати листу хранитељских породица које могу да врше ургентан пријем деце . Ургентно збрињавање деце у хранитељске породице, радним данима од 07 до 15 сати, реализују стручњаци Центра за социјални рад у сарадњи са саветницима за хранитељство.

Ургентно збрињавање деце у хранитељске породице , ван радног времена Центра, реализују дежурни стручни радници Центра за социјални рад .

2.11. Прихватилиште за децу и младе при Центру за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ ће вршити хитан пријем деце и младих, узраста до 26 година.

2.12. Прихватилиште за жртве насиља у породици при Центру за развој услуга социјалне заштите „ Кнегиња Љубица „ ће вршити хитан пријем жена која трпе насиље када им се оне лично јављају или долазе по упуту Центра за социјални рад од 00–24 сата .

2.13. Прихватилиште за жртве насиља ће током ноћи и празника изнајмити могућности да, привремено на 24 сата, збрине жену и када нису испуњени сви услови за пријем а постоји висок безбедносни ризик.

Стручњаци Центра ће одмах предузимати активности да се угрожена особа упути у друго прихватилиште или сигурну кућу или јој се изнађе алтернативни смештај.

2.14. Прихватилиште за одрасле и старије особе ће ургентно осигурати пријем одраслих и старијих особа мушког пола које су претрпеле насиље у породици а не може им се обезбедити други алтернативни смештај.

Прихватилиште за одрасле и старије особе ће изузетно примити и младу особу узраста од 18 до 26 година, на краткотрајан боравак, када јој се не може актуелно обезбедити други вид заштите.

2.15. Стручњак Центра-водителј случаја ће у ситуацији постојања тешких физичких повреда, сексуалног злостављања, када је потребно осигурати безбедност детета/жене и друге одрасле или старије особе, прикупити доказе за судско процесуирање, спровести сложену процену (судско-медицински, психијатријски преглед и др.) сазвати међу-секторски консултативни састанак–конференцију случаја.

На конференцију случаја се у наведеним случајевима обавезно позива заменик тужиоца Основног јавног тужилаштва. Уколико је спречен да присуствује конференцији, доставља му се записник са исте.

Позивање се врши факсом или телефоном, рок одређују објективне околности случаја.

Стручњак Центра ће за позване стручњаке из других сектора припремити писани извештај са до тада прикупљеним подацима и проценама.

На конференције се увек, када је то целисходно, позива особа која је изложена насиљу, ненасилни родитељ или старатељ детета.

Стручњак Центра-водителј прибавља сагласност корисника/његовог заступника да се у циљу осигурања безбедности, размене информације са другим органима и службама у заједници.

Свака позвана организација-потписница Споразума ће послати одговарајућег стручњака и прихватити обавезе и задатке примерено својим стручним ресурсима.

IX

**КООРДИНАЦИЈА РАДА У ПЛАНИРАЊУ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ И ДРУГИХ ЖРТАВА
НАСИЉА У ПОРОДИЦИ**

3.1.Стручњак Центра-водителъ случаја ће када то резултати почетне процене налажу заказати конференцију случаја ради планирања услуга и мера заштите детета/ жене /друге одрасле или старије особе која трпи насиље.

За организовање Конференције обезбеђује се сагласност корисника/ ненасилног родитеља/ старатеља, жене, друге одрасле особе.

На конференцију се позивају стручњаци из других ресора који би могли бити укључени у даљи рад са конкретном породицом.

Водителъ случаја доставља позваним стручњацима краћи писани извештај о резултатима почетне процене.

Конференција се сазива писаним позивом, упућеним факсом или хитном поштом.

3.2.Позвани стручњаци организација–потписница Споразума су дужни да се активно укључе у рад Конференције и раде на сачињавању плана заштите детета / жене или друге одрасле особе која трпи насиље.

Стручњаци партнерских организација ће преузети пружање оних услуга детету и породици за које поседују стручне потенцијале и ресурсе.

О пруженим услугама сачиниће писани извештај у плану утврђеним роковима и учествовати у даљим ревизионим састанцима.

Стручњак Центра-водителъ случаја координира активностима везаним за спровођење плана, заказивање ревизионих састанака и др.

X

КООРДИНАЦИЈА РАДА НА ПРИКУПЉАЊУ ДОКАЗА ЗА СУДСКО ПРОЦЕСУИРАЊЕ НАСИЉА И У ПОСТУПАЊУ ПО НАЛОЗИМА ПРАВОСУДНИХ ОРГАНА

4.1.Лекари Дома здравља или Завода за хитну медицинску помоћ ће детаљно описати физичке повреде жртве насиља у породици. По процени упутиће жртву на специјалистичке прегледе ради медицинског збрињавања али и ради добијања валидног уверења о претрпљеним повредама за потребе судских процеса.

Изабрани педијатар ће када процени да је то целисходно упутити дете у Развојно саветовалиште/дечијем психијатру ради процене утицаја грубог занемаривања и злостављања на развој и ментално здравље детета.

Изабрани лекар ће ради процене утицаја насиља у породици на социјално функционисање и ментално здравље упутити особу у Саветовалиште за ментално здравље.

Наведене институције ће на тражење Центра за социјални рад или Основног јавног тужилаштва, а за потребе покретања/вођења судских поступака за заштиту од насиља, доставити своје стручно мишљење.

4.2. Центар за социјални рад ће билатералним актом са Клиничким центром и Домом здравља Крагујевац уредити питања покрића трошкова издавања лекарских уверења жртвама насиља које су у стању материјалне угрожености.

4.3. Адвокати НВО „Оаза сигурности“ ће писати тужбе и правно заступати жене које су смештене у Прихватилишту за жртве насиља у породици, као и друге које се налазе у изузетно тешкој материјалној ситуацији, на образложен предлог стручњака Центра.

4.3.1. Основна адвокатска комора Крагујевца доставља листу адвоката– својих чланова који ће пружати бесплатну правну помоћ социјално угроженим женама које трпе насиље у породици .

Правна помоћ укључује писање тужби, жалби, поднесака пред Основним, Вишим и Апелационим судом до правоснажног окончања парничног односно кривичног поступка.

Основна адвокатска комора ће листу адвоката ажурирати једанпут годишње до 31. децембра текуће за наредну годину.

4.3.2. Стручњак Центра–водителј на предмету процењује социјалну ситуацију жртве насиља, контактира адвоката са листе Коморе и упућује угрожену особу писаним упутом.

4.4. Служба правне помоћи у оквиру градске управе ће незапосленим и другим материјално угроженим особама које трпе насиље у породици пружати правну помоћ у састављању поднесака.

4.5. Центар ће, на писани захтев Полицијске управе, доставити извештаје у процесу прикупљања и обезбеђивања доказа по налогу Основног јавног тужилаштва за вођење прекршајних и кривичних поступака у ситуацијама насиља у породици .

Захтев Полицијске управе ће увек када је то могуће садржати: податке о особи или особама које су изложене насиљу, податке да ли у породици има мал.деце и да ли су она била директно или индиректно изложена насиљу, податке о насилној особи, да ли је раније било пријава и шта је предузимано по њима, опис догађаја, опис повреда, да ли је и када пријава прослеђена тужилаштву, да ли је евентуално тужилаштво одредило меру задржавања или му је одређен притвор.

Центар ће тражени извештај доставити у року од 15 дана од дана пријема захтева, уколико се не ради о нарочито хитном поступку, што ће бити назначено.

Центар ће на захтев ПУ обезбедити присуство стручњака саслушању деце као оштећених или сведока насиља у породици .

ПУ ће када год је то могуће обавестити Центар о заказаним саслушањима, 24 до 48 сати унапред и доставити основне податке о идентитету детета.

4.6. Центар за социјални рад ће на писане захтеве Основног јавног тужилаштва доставити извештај за породицу по поднетој кривичној пријави за насиље у породици, грубо занемаривање и злостављање деце.

Писани захтев Основног јавног тужилаштва ће садржати, када год је то могуће, релевантне податке за конкретан случај, идентитет укључених особа, податке о мал.деци у породици и др.

Наведени извештај Центар за социјални рад ће доставити у року до 30 дана уколико захтевом није наложен краћи рок у нарочито хитним поступцима.

Центар ће на захтев Основног јавног тужилаштва, обезбедити присуство стручњака саслушању деце као оштећених или сведока насиља у породици .

Основно јавно тужилаштво ће када год је то могуће, обавестити Центар о заказаним саслушањима, 24 до 48 сати унапред и доставити основне податке о идентитету детета.

4.7. Основно јавно тужилаштво ће на писани захтев Центра за социјални рад доставити информацију о исходу поступања/току поступка везано за конкретну пријаву, а ради предузимања даљих мера из надлежности Центра.

4.8. Основно јавно тужилаштво може одложити кривично гоњење за кривична дела за која је предвиђена новчана казна или казна затвора до 5 година, ако осумњичени прихвати једну или више обавеза предвиђених законом.

У складу са чл.283 став 1 тачка 6. ЗКП, Основно јавно тужилаштво ће починиоца насиља упутити да се подвргне психо-социјалном третману, ради отклањања узрока насилничког понашања .

Психо-социјални третман учиниоца насиља у партнерским односима спроводи Саветовалиште за брак и породицу Центра за социјални рад.

Саветовалиште шаље Извештај тужилаштву о исходу третмана, које након тога одлучује о обустави поступка/подизању оптужнице.

4.9. У складу са чл.283 став 1 тачка 5. ЗКП, Основно јавно тужилаштво ће починиоца насиља упутити да се подвргне одвикавању од алкохола или опојних дрога.

Надзор над извршењем обавезе спроводи повереник из органа управе надлежног за послове извршења кривичних санкција.

Третман насилника спроводи се у Клиничком центру Крагујевац и Дому здравља.

4.10. У складу са чл.283 став 1 тачка 2. ЗКП, Основно јавно тужилаштво ће одредити да починилац насиља плати одређени новчани износ у корист хуманитарне организације, фонда или јавне установе.

Потписници Споразума су сагласни да Центар за социјални рад са Основним јавним тужилаштвом закључи Споразум, којим ће уредити начин коришћења средстава.

Наведена новчана средства ће се користити за спровођење програма социјалне интеграције и економског оснаживања особа које су трпеле насиље у породици

као и спровођење програма превенције насиља у породици и унапређења интерсекторске сарадње институција у заштити особа која трпе насиље у породици .

4.11. Центар за социјални рад ће на захтев Основног суда у Крагујевцу доставити извештај о целисходности доношења мера заштите од насиља у породици у законом прописаном року.

У циљу давања траженог мишљења, Центар ће по процени затражити од Полицијске управе, Дома здравља, Клиничког Центра, других здравствених установа, обданишта и школа податке о којима они воде службену евиденцију.

Наведене институције ће због нарочите хитности у поступању прописане Породичним законом РС, тражене податке доставити у року од 24 до 48 сати.

XI

СОЦИЈАЛНА ИНТЕГРАЦИЈА И ЕКОНОМСКО ОСНАЖИВАЊЕ ОСОБА КОЈЕ ИЗЛАЗЕ ИЗ СИТУАЦИЈА НАСИЉА У ПОРОДИЦИ

5.1. Центар за социјални рад ће координирати процес подршке и усмеравања особа које излазе из ситуација насиља у породици. Индивидуалним плановима ће се координирати материјална подршка и коришћење свих расположивих локалних услуга.

5.2. Национална служба за запошљавање–филијала Крагујевац ће активно доприносити економском осамостаљивању и социјалној интеграцији жртава насиља у породици.

Саветник за запошљавање или други саветник Филијале се на позив Центра укључује у рад Конференције/међуресорског тима сазваног ради планирања услуга жртвама насиља.

5.3. Стручњак Филијале у оквиру Плана, обезбеђује услуге професионалне оријентације, професионалног саветовања, одговарајућих тренинга, укључивања у клуб за тражење посла, на сајмове запошљавања, обуке за познатог послодавца, преквалификације, доквалификације, обуке за започињање сопственог бизниса. Жртве насиља ће имати приоритет при предлагању за укључивање у јавне радове и повезивању са послодавцима кроз добровољни волонтерски рад .

XII

КООРДИНАЦИЈА РАДА НА ВОЂЕЊУ ЕВИДЕНЦИЈЕ И ДОКУМЕНТАЦИЈЕ О НАСИЉУ У ПОРОДИЦИ

6.1. У Центру за социјални рад ће се формирати јединствена база података о насиљу у породици.

6.2. Центар за социјални рад ће са Полицијском управом Крагујевац и другим заинтересованим партнерским организацијама закључити билатералне споразуме о врсти, садржини, начину размене, заштити и коришћењу података о насиљу у породици водећи рачуна о законским овлашћењима и обавезама сваке институције.

XIII

ИНФОРМИСАЊЕ И ЕДУКОВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ У ОРГАНИЗАЦИЈАМА ПОТПИСНИЦАМА СПОРАЗУМА; ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

Потписнице Споразума доносе годишње планове информисања - едуковања запослених у области насиља у породици и поступања по овом Споразуму.

Спровођење овог Споразума ће пратити координационо тело састављено од представника потписника. Координационо тело ће сазивати и њиме председавати директор Центра/овлашћени представник Центра.

Координационо тело доноси годишње планове заједничких /интерсекторских обука.

Годишњим акционим планом се дефинишу превентивне акције у заједници усмерене на превенцију, препознавање и пријављивање случајева насиља у породици.

Потписници Споразума ће о његовом спровођењу извештавати јавност водећи рачуна о заштити података о личности, посебно личности мал.детета.

XIV

МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА ПРИМЕНЕ СПОРАЗУМА

Потписнице Споразума су одлучиле да за мониторинг и евалуацију примене Споразума дефинишу модел/систем имплементације циљева.

Дефинишу се: индикатори стратешких и оперативних циљева и индикатори процеса/задатака/активности, таргети, учесталост мерења, извори за верификацију о одговорност.

Потписнице доносе годишње акционе планове спровођења Споразума.

Мониторинг и евалуацију примене Споразума спроводи експертски тим кога именују потписнице.

XV

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

7.1. Споразум је отворен за накнадно приступање других институција и организација које прихватају утврђене принципе и циљеве деловања.

7.2. Накнадно приступање ће се вршити у форми Анекса Споразума потписаног од стране свих потписника.

7.3. Потписивањем овог Споразума престаје да важи Протокол о међусекторској сарадњи у процесу заштите жртава насиља у породици број: 55-13/09 од 09.03.2009. године и Анекс Протокола о међусекторској сарадњи у процесу заштите жртава насиља у породици бр. 55-29/10 од 31.05.2010. године.

ПОТПИСНИЦИ

Град Крагујевац

Центар за социјални рад „Солидарност“

Основно Јавно тужилаштво

Полицијска управа Крагујевац

Клинички центар Крагујевац

Дом здравља Крагујевац

Завод за хитну медицинску помоћ

Школска управа Крагујевац

Регионални центар за
породични смештај и усвојење

Центар за развој услуга
социјалне заштите
„Кнегиња Љубица“

Геронтолошки центар Крагујевац

Основна адвокатска комора

Национална служба за запошљавање Крагујевац

НВО „Оаза сигурности“

НВО „Алтернативни круг“